

הארכת ההכרזה על מצב מיוחד בעורף

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להכרזת שר הביטחון מיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) על מצב מיוחד בעורף בכל שטח המדינה (להלן – ההכרזה), להחלטות הממשלה שהתקבלו מעת לעת על הארכת ההכרזה ובכלל זה החלטת הממשלה מס' 1150 מיום 17.12.2023 שעניינה הארכת תוקפה של ההכרזה עד ליום ט' בשבט התשפ"ד (19 בינואר 2024) ולהחלטות ועדת החוץ והביטחון של הכנסת שאישרה מעת לעת את הארכת ההכרזה האמורה ובכלל זה ההחלטה האחרונה מיום כ"ו בטבת התשפ"ד (7 בינואר 2024) שאישרה את הארכת ההכרזה עד ליום ט' בשבט התשפ"ד (19 בינואר 2024):

1. מכוח הסמכות לפי סעיף 9ג(א)(1) ו-(6) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן – החוק), להאריך את ההכרזה על מצב מיוחד בעורף בכל שטח המדינה עד ליום ל' בשבט התשפ"ד (9 בפברואר 2024). לקראת תום המועד האמור יבחן הצורך בהארכה נוספת.
2. לבקש את אישורה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת להארכה האמורה לפי סעיף 9ג(א)(6) לחוק.

דברי הסבר

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפה משולבת מרצועת עזה שכללה ירי טילים לעבר מדינת ישראל וכן חדירת מחבלים ליישובי העוטף ושרדות. בעקבות מתקפה רצחנית זו הכריז שר הביטחון ביום 7 באוקטובר 2023, על מצב מיוחד בעורף על כל שטח המדינה, מכוח סמכותו לפי סעיף 9(ב)(1) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן – החוק). ההכרזה מקנה לגורמים שונים בצה"ל סמכויות בתחום ההתגוננות האזרחית.

הוראות סעיף 9(ב)(3) לחוק קובעות, כי הממשלה רשאית לאשר את הארכת תוקף ההכרזה על "מצב מיוחד בעורף" שניתנה על-ידי שר הביטחון כאמור.

בהתאם להוראות סעיף 9(ב)(3) אישרה הממשלה ביום 8 באוקטובר 2023 בהחלטה מס' 941 להאריך את תוקפה של ההכרזה והודיעה על כך לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

ביום 12 באוקטובר 2023 דנה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת בתוקפה של ההכרזה והחליטה לאשרה עד ליום 19 באוקטובר 2023.

ביום 18 באוקטובר 2023 התקבלה החלטת הממשלה מס' 968 בדבר הארכת תוקפה של ההכרזה בכל שטח המדינה עד ליום 19 בדצמבר 2023. וועדת החוץ והביטחון של הכנסת אישרה את הארכת ההכרזה מעת לעת. ביום 17 בדצמבר 2023 התקבלה החלטת הממשלה מס' 1150 להמשיך ולהאריך את תוקף ההכרזה בחודש נוסף, עד ליום 19 בינואר 2024. ועדת החוץ והביטחון של הכנסת אישרה מעת לעת את הארכת ההכרזה, כאשר בהחלטתה האחרונה מיום 7 בינואר 2024 אישרה את ההארכה עד ליום 19 בינואר 2024, מועד פקיעת החלטת הממשלה מס' 1150.

לאור ההתפתחויות במלחמת "חרבות ברזל", נוכח המשך הירי לעבר אוכלוסייה אזרחית באזורים נרחבים בשטח המדינה, הן מצד ארגוני הטרור ברצועת עזה והן מצד ארגוני טרור הפועלים בלבנון, ולאור האיום הביטחוני הנשקף לכל שטחי המדינה, עמדת גורמי הביטחון היא כי לעת הזו נדרש להמשיך ולהאריך את תוקף ההכרזה בכל שטח המדינה. זאת, על מנת לאפשר לפיקוד העורף להמשיך ולתת הנחיות התגוננות הנדרשות על מנת להגן על העורף, בדגש על הגבלת התקהלויות וקיום פעילות חינוכית. כעולה מחוות הדעת הביטחונית, היקף הירי בזירה הצפונית עלה בתקופה האחרונה ויכולות האויב בזירה זו הן משמעותיות ומחוות איום רלוונטי לכל שטחי המדינה. גם בזירה הדרומית נותרו יכולות מסוימות, בפרט במעבר בין השלבים השונים במלחמה ברצועת עזה. לפיכך, לדעת גורמי הביטחון יש להאריך את ההכרזה לתקופה נוספת של מס' שבועות, כאשר לקראת תום התקופה ייבחן הצורך בהארכה נוספת וכן ייבחן היקף תחולתה.

לפיכך, מוצע כי הממשלה תחליט כי יש להאריך את ההכרזה על מצב מיוחד בעורף בכל שטח המדינה עד ליום 9 בפברואר 2024 ותפנה לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת לצורך קבלת אישורה מראש להארכה האמורה, לפי סעיף 9(א)(6) לחוק.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

מטבע הדברים שלהארכת ההכרזה על מצב מיוחד בעורף יש השלכה כלכלית על המשק, אלא שיש קושי לאמוד אותה.

תקציב

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

1150 מיום 19 בדצמבר 2024

968 מיום 18 באוקטובר 2023

941 מיום 8 באוקטובר 2023

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעת משפטית מצורפת

סיווגים

תחום פעולה עיקרי - 01 – חוץ ובטחון

מגיש: שר הביטחון

ד' בשבט התשפ"ד
14 בינואר 2024

מדינת ישראל
משרד הביטחון
בלמ"ס

היועץ המשפטי למערכת הביטחון

תאריך: 14 ד' שבט תשפ"ד
ינואר 2024

הנדון: חוות דעת משפטית נלווית להצעה להחלטת ממשלה בעניין הארכת ההכרזה על מצב מיוחד בעורף

נושא ההחלטה:

הארכת ההכרזה על מצב מיוחד בעורף עד ליום 9 בפברואר 2024.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפה משולבת מרצועת עזה שכללה ירי טילים לעבר מדינת ישראל וכן חדירת מחבלים ליישובי העוטף ושדרות. בעקבות מתקפה רצחנית זו הכריז שר הביטחון ביום 7 באוקטובר 2023, על מצב מיוחד בעורף על כל שטח המדינה, מכוח סמכותו לפי סעיף 9(ג)(ב)(1) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן – החוק). ההכרזה מקנה לגורמים שונים בצה"ל סמכויות בתחום ההתגוננות האזרחית.

הוראות סעיף 9(ג)(ב)(3) לחוק קובעות, כי הממשלה רשאית לאשר את הארכת תוקף ההכרזה על "מצב מיוחד בעורף" שניתנה על-ידי שר הביטחון כאמור.

בהתאם להוראות סעיף 9(ג)(ב)(3) אישרה הממשלה ביום 8 באוקטובר 2023 בהחלטה מס' 941 להאריך את תוקפה של ההכרזה והודיעה על כך לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

ביום 12 באוקטובר 2023 דנה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת בתוקפה של ההכרזה והחליטה לאשרה עד ליום 19 באוקטובר 2023.

ביום 18 באוקטובר 2023 התקבלה החלטת הממשלה מס' 968 בדבר הארכת תוקפה של ההכרזה בכל שטח המדינה עד ליום 19 בדצמבר 2023. וועדת החוץ והביטחון של הכנסת אישרה את הארכת ההכרזה מעת לעת. ביום 17 בדצמבר 2023 התקבלה החלטת הממשלה מס' 1150 להמשיך ולהאריך את תוקף ההכרזה בחודש נוסף, עד ליום 19 בינואר 2024. ועדת החוץ והביטחון של הכנסת אישרה מעת לעת את הארכת ההכרזה, כאשר בהחלטתה האחרונה מיום 7 בינואר 2024 אישרה את

ההארכה עד ליום 19 בינואר 2024, מועד פקיעת התלטת הממשלה מס' 1150

לאור ההתפתחויות במלחמת "חרבות ברזל", נוכח המשך הירי לעבר אוכלוסייה אזרחית באזורים נרחבים בשטח המדינה, הן מצד ארגוני הטרור ברצועת עזה והן מצד ארגוני טרור הפועלים בלבנון, ולאור האיום הביטחוני הנשקף לכל שטחי המדינה, עמדת גורמי הביטחון היא כי נדרש להאריך את תוקף ההכרזה בכל שטח המדינה. זאת, על מנת לאפשר לפיקוד העורף להמשיך ולתת הנחיות התגוננות הנדרשות על מנת להגן על העורף, בדגש על הגבלת התקהלויות וקיום פעילות חינוכית. כעולה מחוות הדעת הביטחונית, היקף הירי בזירה הצפונית עלה בתקופה האחרונה ויכולות האויב בזירה זו הן משמעותיות ומהוות איום רלוונטי לכל שטחי המדינה. גם בזירה הדרומית נותרו יכולות מסוימות, בפרט במעבר בין השלבים השונים במלחמה ברצועת עזה. לפיכך, לדעת גורמי הביטחון יש לעת עתה להמשיך והאריך את ההכרזה לתקופה נוספת של מס' שבועות, כאשר לקראת תום התקופה ייבחן הצורך בהארכה נוספת וכן ייבחן היקף תחולתה. לפיכך, מוצע כי הממשלה תחליט כי יש להאריך את ההכרזה על מצב מיוחד בעורף בכל שטח המדינה עד ליום 9 בפברואר 2024 ותפנה לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת לצורך קבלת אישורה מראש להארכה האמורה, לפי סעיף 9ג(א)(6) לחוק.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרך פתרונם:

לעמדת גורמי הביטחון המשך הלחימה הן ברצועת עזה והן בגבול הצפון, כמו גם המשך הירי לעבר אוכלוסייה אזרחית מחייבים לעת הזו את הארכת ההכרזה לפרק זמן נוסף של מס' שבועות. בכל שטח המדינה, וזאת על מנת לאפשר לפיקוד העורף להמשיך ולתת הנחיות התגוננות לאוכלוסייה הנדרשות על מנת להגן על העורף, בדגש על הנחיות הנוגעות להגבלות על קיום התקהלויות ולקיום פעילות חינוכית. לאור האמור, ובשים לב למעבר בין שלבי המלחמה ברצועת עזה ולעלייה ההדרגתית בהיקף הירי בזירה הצפונית והעובדה שיכולות האויב בזירה הצפונית משמעותיות ומהוות איום רלוונטי לכל שטחי המדינה, אין לדעתנו מניעה משפטית בהארכת ההכרזה כאמור למס' שבועות ספור, כאשר לקראת מועד פקיעתה יהיה מקום לשוב ולבחון, בהתאם להתפתחויות הביטחוניות, האם נדרש להאריכה, וככל שכן האם נדרש להמשיך ולהחילה בכל שטח המדינה.

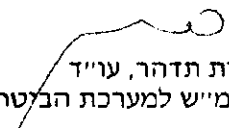
עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

נוסח ההצעה תואם עם הגורמים הרלוונטיים ביעוץ וחקיקה במשרד המשפטים.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאשר את ההצעה.

בברכה,

פזית תדהר, עו"ד
סגנית היועמ"ש למערכת הביטחון